

Codziennie wydanie „Polaka“

Pismo poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

Redakcja i administracja w Bytowie, ul. Elekoralna nr. 19.

Telef.: Bytom 1020

Reklamy: 40 fen. za wiersz petytowy.

Ogłoszenia 20 fen. za wiersz petytowy.

Przedpłata:
1,95 mk. na ćwierć roku bez odno-
szenia, 2,40 mk. z odnoszen. do domu-

Każdy abonent „Kuryera Śl.” jest ubezpieczony na wypadek śmierci wskutek nieszczęścia, na 300 mk. a na wypadek śmierci przez utonięcie i w kopalni pod ziemią na 200 mk., jeżeli wypełni wszystkie przepisane warunki i był pełne sześć miesięcy przed wypadkiem abonentem. Abonament musi być do 5 każdego miesiąca a przy kwartalnym abonamencie do 5 pierwszego miesiąca kw. zapłacony. Wypadek musi być w przeciągu 24 godz. zameldowany.

Znany przywódca centrowy dr. Bachem z Kolonii ogłosił przed kilku laty artykuł pod tytułem: Heraus aus dem Turm (Wychodźmy z wieży centrowej), w którym twierdził, że centrum nie powinno w politycznych sprawach odgradzać się od innych partyi niemieckich, oczywiście protestanckich, murem, lecz przeciwnie powinno szukać z nimi porozumienia i razem z nimi dla dobra państwa działać.

Ten artykuł miał nadzwyczajne skutki; między katolikami niemieckimi powstały dwie partie: jedna chce obstawać przy tem, by centrum pozostało tem, czem było, t. j. ściśle katolicką partją, która we wszystkim, co czyni, zasad katolickich się trzyma, — druga partja zaś chce iść i idzie za radą dr. Bachema, a więc szuka stosunków z ewangelikami, aby wspólnie z nimi działać. I druga partja głosi, że w rzeczach wiarci chce być ściśle katolicką, lecz w sprawach politycznych, szczególnie socyalnych, chce mieć wolną rękę do wspólnej pracy z ewangelikami.

Nie ulega wątpliwości, że rząd patrzy chętniej na nowe centrum, niż na dawniejsze, bo ono zbliża się do niego, więcej. To nowe centrum ma obecnie przewagę w sprawach politycznych, że więc kierunek partii centrowej wogóle można uważać za taki, jakim go chce mieć dr. Bachem.

Skułki nowego tego centrum objawiają się wszędzie, a także i u nas na Śląsku. Wiemy wszyscy, że przy wyborach centrum śląskie wołało łączyć się z partiami ewangelickimi, niż z katolikami polskimi. Sprawił to nowy duch w centrum.

Wobec tego wszystkiego zdawaćby się mogło, że rząd będzie brał wzgląd na zbliżające się ku niemu centrum, że będzie je ku sobie wabił, że rozszerzy swobody dla katolików.

Tymczasem tak nie jest, a właśnie ostatnie czasy dostarczają na to dowodów. Centrum jest za tem, aby zakony mogły w kraju swobodnie działać dla dobra dusz katolików. Upomina się o swobodę dla Jeżuitów, Redemptorystów i t. p.

W tem działaniu zakonników nie ma też żadnego niebezpieczeństwa dla państwa; owszem im swobodniej zakonnicy mogą działać, tem ludzie są religijniejsi i moralniejsi, a przecież znaną jest rzeczą, iż religijni i moralni ludzie są też najlepszymi obywatelami kraju.

Mimo to rząd działaniu zakonników katolickich przeszkadza. Przed kilku miesiącami zakazał pewnemu Jezuitcie wypowiedzieć wykład w Badenii; w czerwcu stało się to samo w Monasterze, przed kilku dniami w Poznaniu, a obecnie na Śląsku. Ks. Assmann, Jezuita, odprawiający misję w Rożdżeniu, otrzymał rozkaz prezesa regencji w Opolu, że nie wolno mu na G. Śląsku wogóle kazać mówić; jeśliaby to uczynił, prezes regencji użyje gwałtu, aby temu przeszkodzić. Wczoraj podaliśmy z Groszowic, że i tam przeszkodzone misjom przez księży Redemptorystów.

W Groszowicach podano podobno, że gdyby księ-
ża Redemptoryści po niemiecku mówili, toby pozwo-
lenie było.

...język, a jednak stało się to samo, co w Poznaniu
u nas.

Gdy chodzi o misję, to główną rzeczą jest sprawa czysto religijna, a więc sprawa dobra duszy. Przy tem należy używać najstosowniejszych, najlepiej do celu prowadzących środków, jeżeli skutek ma być dobry. Polakom trzeba głosić prawdy wiary po polsku, Niemcom po niemiecku.

Mówi się, że w Niemczech jest wolność religijna, swoboda sumienia. Jakże to pogodzić z tem, co rząd robi z zakonnikami? Przecie to nie wolność, lecz ucisk wolności religijnej.

Z tego wszystkiego wynika, że system rządu wobec katolików się nie zmienił, że rząd robi, co robił dawniej, że nie wychodzi „ze swojej wieży”.

A centrum? Centrum w większości obskakuje rząd, kłania mu się i brata z partiami niekatolickimi na szkodę oczywistą np. katolików polskich.

Słuszność mają niewątpliwie ci z pomiędzy centro-
wistów, którzy twierdzą, że nowy kierunek w centrum

jest błędny, że katolicy nie powinni się oddawać złudzeniom, lecz że powinni stać twardo przy zasadach katolickich i ufać tylko Bogu i sobie, jak to za kulturkampfu było. I my jesteśmy tego samego zdania.

Berlin, 25 listopada.

Po pięciomiesięcznych wakacjach parlament niemiecki zgromadził się dzisiaj na posiedzenie, aby podjąć dalsze prace. Marszałek dr. Kaempff zagał posiedzenie o godz. 2¼ po południu, witając posłów i wspominając zmarłych w tym czasie członków izby, pomiędzy innymi najstarszego posła pralata dr. Lendera (centr.) i Bebla (soc.). Pamięć ich uczczono przez powstanie z miejsc. Następnie wspomnieli marszałek o katastrofie balonów sterowych marynarki i armii niemieckiej, z których jeden rozbił się około Helgolandu, drugi na polu lotniczym Johannisthal pod Berlinem. Pamięć zabitych żołnierzy i oficerów również uczczono przez powstanie z miejsc.

Po załatwieniu się z formalnościami przystąpiono do porządku obrad. Marszałek stwierdza, że nadeszły interpelacje wolnomyślnych o zajęciach w Zahern w Alzacji i socjalistów o zaprowadzeniu ustawy, dotyczącej opieki nad pozbawionymi pracy robotnikami.

Najpierw przyszły pod obrady petycje. Pierwsza z nich, zwracająca się przeciw zakładaniu licznie powstających wielkich domów towarowych i Towarzystw współdzielczych, spowodowała nader długą i ożywioną dyskusję. Postępowiec dr. Bruckhard poleca przekazanie petycji rządowi do uwzględnienia. Socjalista Bruehne wzywa do odrzucenia petycji, o ile ona dotyczy sprawy Towarzystw współdzielczych, gdyż te wywierają na robotników wpływ moralny i wychowawczy. Socjalista Thiele jako sprawozdawca komisji donosi, że komisja przekazała rządowi jako materiał inną petycję, mającą zakazać przynależności do Towarzystw współdzielczych nauczycielom i urzędnikom. Po dłuższych wywodach mówców wszystkich niemal stronnictw obie petycje przekazano rządowi jako materiał, a wnioski socjalistów odrzucono.

Przyszła kolej na inną petycję, dotyczącą złagodzenia zbyt surowych przepisów dla piekarń, które stoją pod zbyt ostrą kontrolą policyi. Mówcy prawie wszystkich partii oświadczyli się za przekazaniem petycji rządowi do uwzględnienia, tylko socjaliści Binder i dr. Quarck byli przeciwni temu, wskazując na nieporządki, jakie policja stwierdza ciągle w wielu piekarniach. W Niemczech istnieje około 180 000 mniejszych piekarń i błędem byłoby pozostawić je bez kontroli. Petycję w końcu przekazano również rządowi do uwzględnienia.

Na tem posiedzenie zamknięto. Wobec odroczenia posiedzenia odpadła dyskusja nad petycją Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w sprawie ochrony hutników. Z ramienia Koła Polskiego przemawiać miał poseł Sosiński. Sprawa ta omawiana będzie na jednym z posiedzeń t. zw. Szweryńskich.

Dożyzna mięsa i mydlenie oczu ludności górnośląskiej.

Pisaliśmy przed kilku dniami, że dowóz wieprzy z Rosyi i Królestwa przez Sosnowiec zmniejszono mocą rozporządzenia władzy o 200 sztuk w tygodniu. Na ostatniem posiedzeniu izby handlowej dla regencyi opolskiej przedstawiciel rządu oświadczył, że dowóz wieprzy zagranicznych dla Górnego Śląska zostanie jeszcze więcej zmniejszony. Zmniejszanie dowozu wieprzy z zagranicy powoduje na Górnym Śląsku, zwłaszcza w obwodzie przemysłowym, wzmaganie się drożyzny mięsa, gdyż im mniej dostanie Górny Śląsk wieprzy z zagranicy, tem wyższe są ceny mięsa i słoniny.

Rząd tłumaczy swoje rozporządzenie, nie pozwalające na dowóz większej ilości wieprzy zagranicznych.

tem, że wskutek dowozu wieprzy, który odbywa się trzy razy w tygodniu do siedmiu rzeźni górnośląskich, krzewi się na Górnym Śląsku zaraza wśród bydła krajowego. Tego rodzaju tłumaczenie względnie uzasadnienie zakazu jest niczem więcej, jak mydleniem oczu ludności górnośląskiej. Tego rodzaju dowozami rząd zawsze uzasadniał zakazy większego dowozu wieprzy na Górny Śląsk, chociaż „dowody” te pozbawione są wszelkiej podstawy.

Stwierdzono na mocy sprawozdań zaprzysiężonych weterynarzy, że w lipcu r. b. na całym Śląsku nie było zarazy bydła. W następnym miesiącu, w sierpniu dopiero, wybuchła zaraza w dwóch oborach, nie u nas, nie w naszym obwodzie przemysłowym, ani wogóle na Górnym Śląsku, lecz w obwodzie lignickim. A wiadomo również, że wieprzy ze Sosnowca nie wolno transportować do obwodu lignickiego. Z jakiej racji może rząd twierdzić i uzasadniać swoje zakazy, że właśnie wieprze sprowadzane przez Sosnowiec, których w dodatku rzeźnicy poza okręg przemysłowy nie wywożą, przyczyniły się do rozkrzewienia zarazy w górnos Śląskich oborach. Tłómaczenie rządu nie jest poparte żadnym faktycznym dowodem, a wszelkie jego wywody o rozszerzaniu się zarazy wśród bydła są tylko mydleniem oczu ludności górnos Śląskiej.

Według poufnych doniesień z Bułgarii zamierza komitet bułgarsko-macedoński zorganizować w Macedonii nową wojnę podjazdową. Wszyscy wybitniejsi przywódcy band zbierają się w Sofii, aby w biurze centralnem zaciągnąć informacji. Podobno bandy zamierzają działalność swą rozpocząć jeszcze w tej zimie.

„Matin” donosi ze Sofii, że Albańczycy przemysłują o nowych rozruchach. W okolicy Dibri zebrali się znaczne bandy. Dwie wsie w pobliżu miasta zostały zajęte i spłądrowane przez Albańczyków.

Pokój grecko-turecki.

Sułtan potwierdził traktat pokojowy pomiędzy Turcją a Grecją. Turecki delegat pokojowy Galib Kemal bej wyjechał do Aten, aby przedłożyć rządowi greckiemu potwierdzony przez sułtana traktat pokojowy.

Grecka izba deputowanych przyjęła w drugim czytaniu traktat pokojowy, zawarty z Turcją.

Nota bulgarska.

Rząd bułgarski wystosował przez rosyjskie poselstwo w Sofii notę do Serbii w sprawie szykanowania poddanych bułgarskich, podróżujących przez Serbię. Niezadługo wystosowana zostanie druga nota, odnosząca się do otrzymanych dotąd przez Serbię jeńców wojennych.

Zaprzeczenie.

Wiadomość, pochodząca z Konstantynopola, jakoby poseł włoski i ambasador austriacki mieszały się do serbsko-tureckich układów w sprawie odgraniczenia Albanii i budowy kolei wschodnich, nie znajduje potwierdzenia.

Protest rosyjski przeciwko niemieckiej misji wojskowej.

Korespondent „Tempa” w Konstantynopolu donosi z tureckich kół politycznych, że Kokowcew za swej bytności w Berlinie protestował wobec władz niemieckich a nawet wobec cesarza przeciwko zbyt rozległym kompetencyom, jakie rząd turecki zamierza nadać naczelnikowi niemieckiej misji wojskowej. Dzienniki tureckie wyrażają niezadowolenie z powodu niepokoju, który wywołało w Petersburgu powołanie nowej niemieckiej misji wojskowej.

„Medal uniesienia narodowego.“

Rumuński dziennik urzędowy donosi, że na pamiątkę wojny r. 1913 wybitý zostanie medal, który otrzyma nazwę „medalu uniesienia narodowego”.

Prezes komisji kolonizacyjnej u cesarza.

W Berlinie przyjął cesarz Wilhelm na audyencji prezesa komisji kolonizacyjnej Gansego.

Z rąk niemieckich.

Polak Stanisław Suchora nabył majątek ziemski, wynoszący 250 morgów ziemi, pod Wschową za 235 tysięcy marek.

Syn Juanszikaja w Berlinie.

Interesujący gość egzotyczny przebywał w ciągu ostatnich kilku tygodni w jednym z przedmieść Berlina: Yuanketsi, syn prezydenta republiki chińskiej Yuanszikaja. Nikt nie wiedział — z wyjątkiem jego przyjaciół i osób wtajemniczonych —, że od kilku tygodni mieszkał w willi pewnego lekarza w Wannsee i w poniedziałek wieczorem nagle wyjechał z Berlina. Yuanketsi, liczący obecnie 30 lat życia, uchodzi w Chinach jako bardzo wpływowa osobistość; mówią, że na postępowanie swego ojca wywiera wpływ decydujący. Prezydentowi Yuanszikajowi przypisują z różnych stron plan górnolotny przywrócenia w Chinach rządów cesarskich i ogłoszenia samego siebie cesarzem Chin. Plan ten pochodzić ma od syna jego, który pod względem cielesnym robi wrażenie słabowitego i bojaźliwego młodzieńca, przytem jest jednak nadzwyczaj dumny i przedsiębiorczy. Yuanketsi spadł swego czasu z konia i złamał sobie rękę. Ponieważ lekarze chińscy nie mogli go uzdrowić, przybył do Niemiec, aby tu zasięgnąć konsultacji jakiejś powagi lekarskiej. Chciał tu przepędzić zimę, z niewiadomej jednak przyczyny w poniedziałek wyjechał nagle do Chin.

Sprawa obrazu rekrutów alzackich.

W całej Alzacji odbyły się zwołane przez stronnictwo postępowców zebrania, protestujące przeciwko obrażaniu we wojsku uczuć rekrutów alzackich. — Przesiedleni z Zabern do Strasburga rekruci alzatcy zostali aresztowani. — Niezrozumiałe postępowanie władz wojskowych wywołuje wśród ludności wielkie wzburzenie.

„Matin” donosi, że nad porucznikiem Forstnerem zawieszono cały szereg kar. Mianowicie otrzymał porucznik Forstner ostrą naganę i miesiąc obostrzonego aresztu domowego. Po ukończeniu aresztu porucznik przeniesiony zostanie do innego pułku. Tylko swojemu bardzo młodemu wiekowi ma on do zawdzięczenia, że nie wydano go z armii.

Pan de Cassagnac, który wyzwał porucznika Forstnera na pojedynek, znalazł naśladowców. Jak donosi „Excelsior”, wyzwał porucznika Forstnera na pojedynek także hr. Monroy w liście pełnym ostrych zwrotów, dając mu termin do piątku dla oznaczenia miejsca pojedynku i stawienia świadków.

Naruszenie granicy przez oficerów niemieckich.

Paryskie dzienniki donoszą, że 12 oficerów niemieckich z Muehlhausen, zostawiwszy konie na terytorium niemieckim, przekroczyło w pobliżu Bussang granicę francuską, udało się pod dowództwem pułkownika na wzgórze i czyniło obserwacje. Po pewnym czasie oficerowie powrócili z powrotem za granicę niemiecką.

Wypędzenie z kraju szpiegów.

Szwajcarska rada związkowa wydała polecenie na-

tychmiastowego wydalenia z kraju osób, zamieszkanych w sprawę szpiegowską. Okazało się bowiem, że szpiegostwo nie dotyczyło jedynie Niemiec i Włoch, lecz także i Szwajcaryi.

Przestępcy polityczni w Rosji a opinia Europy.

W Berlinie — jak to już donosiliśmy — ogłoszono odezwę, skierowaną przeciwko postępowaniu rządu rosyjskiego wobec przestępców politycznych. Odezwa wykazuje, że od roku 1905 skazano przeszło 40 000 przestępców politycznych, wśród nich 3000 na śmierć a 10 000 na katorgę. Kara więzienna jest istną męczarnią. Więźniowie są głodzeni, mnożą się choroby i samobójstwa. Więzienie śledcze jest straszne. Stosowane są katusze i bicie. Wstrząsający tragicznością jest los zesłańców politycznych. Odezwa zapowiada ogłoszenie zebranego materiału i poruszenie opinii całego świata. Z pośród Niemców podpisali odezwę liczni profesorowie uniwersytetów, posłowie do parlamentu i sejmu, literaci z Gerhardem Hauptmannem i Wedekindem na czele, muzycy — między nimi Humperdinck, Reger, Weingartner —, poeci i malarze.

Odroczone spotkanie flot wojennych.

Według doniesienia dzienników zamierzają floty francuska i angielska, które dnia 30 listopada spotkać się miały na Morzu Śródziemnym w liczbie 45 okrętów, odroczyć to spotkanie do połowy grudnia. Zgromadzić się mają w porcie Ajaccio na Morzu Egejskim. Pierwotnie spotkanie to nastąpić miało w porcie Pireus pod Atenami. To połączenie się wielkich flot wojennych uchodzi za wielką demonstrację przeciw mocarstwom trójprzymierza i zaznaczenie potęgi Anglii i Francji na Morzu Śródziemnym.

Zaburzenia studentów.

Zaburzenia studentów hiszpańskich trwają w dalszym ciągu. W poniedziałek zebrali się studenci w pobliżu Puerta del Sol. Policja użyła przy rozpędzaniu manifestantów broni palnej; kilkunastu studentów zostało rannych, dokonano też wiele aresztowań.

Zaburzenia we Włoszech.

W Rionero w prowincji Patenzja usiłował wzburzony podniesieniem podatków tłum zburzyć ratusz i zlinczować burmistrza. Karabinierzy strzałami odparli wzburzone tłumy; jest kilka osób zabitych i rannych.

ROZMAITOŚCI.

Pożar w dobrach cesarza Wilhelma.

W Cadinen spaliła się stodoła, należąca do cesarza Wilhelma. Straty wynoszą od 60 do 70 tysięcy marek.

Szlachetny czyn.

Niezwykły dowód poczucia obywatelskiego i ofiarności na cele publiczne mamy do zanotowania ze Stanów Zjednoczonych Północnej Ameryki. Zamieszkały w Detroit, w stanie Michigan, niejaki Jan Krajewski, nadesłał na ręce namiestnika Galicji gotówkę 100 koron wraz z listem, w którym przeznacza tę ofiarę na rzecz ludności dotkniętej w bieżącym roku klęskami elementarnymi w Galicji. Sposób ułożenia listu, jego ortografia i styl wskazują na to, że autor jego należy do klasy rzemieślniczej lub robotniczej. Oby szlache-

my ofiarodawca znalazł wśród swoich współrodaków jak najliczniejszych naśladowców.

Niespodzianka górnicza.

Idąc za zdaniem znawców, postanowił rząd węgierski szukać w podległym sobie kraju minerałów zawierających w sobie sole potasowe, mające, jak powszechnie wiadomo, bardzo wielkie znaczenie dla rolnictwa, ale we wskazanych sobie miejscach nie dokopał się tego, czego szukał, natomiast z wywierconych otworów zaczęły wydobywać się pod ogromnym ciśnieniem i w bardzo wielkiej ilości gazy palne, prawie czysty metan, będący głównym składnikiem gazu świetlnego. O jakie zaś tu idzie ilości, można po-
wziąć wyobrażenie z tego, że z jednego otworu, wywierconego w Siedmiogrodzie, wydobywa się dziennie 800 000 metrów sześciennych gazu palnego, z pięciu zaś dalszych otworów w sąsiedztwie 400 000 metrów sześciennych. Im głębsze są otwory, tem więcej wydobywa się gazu, tak, iż powstała myśl, iżby oddałony o 450 kilometrów Budapeszt zaopatrywać w ten gaz do oświetlenia i do motorów. Ponieważ jednak tak wielkich ilości gazu sam jeden Budapeszt spotrzebować nie może, więc zajęto się myślą zaopatrywania jeszcze innych miast w ten gaz. Obliczono, że można będzie terazniejszą cenę gazu w Budapeszcie obniżyć do połowy. W ogólności wszystkie otwory w liczbie 17, wywiercone w Siedmiogrodzie, dostarczają na dobę 2,14 milionów metrów sześciennych gazu, odpowiadających wartości opałowej 3360 ton węgla. Zanim atoli wykona się tak wielkie urządzenie gazowe, postanowiono owego gazu ziemnego używać do oświetlania wagonów kolejowych w ten sposób, że przy źródłach chwytą się gaz do stałowych flaszek obejmujących po 40 litrów i napełnia je pod ciśnieniem 150 atmosfer. Flaszki te rozwozi się kolejną po stacjach, gdzie napełnia się z nich wagonowe zbiorniki gazu pod ciśnieniem 6 do 8 atmosfer. Na razie postanowiono tym naturalnym gazem oświetlać 1000 wagonów, a administracja kolejowa spodziewa się, że na tem zarobi rocznie około 60 000 koron, usuwając oświetlenie gazem z nafty, którego metr sześć kosztuje 25 halerzy, gdy gaz ziemny na odległość 200 kilometrów wypadnie na mniej-więcej 9 halerzy za metr. Jedna jest tylko strona ujemna tego gazu ziemnego: nie można przewidzieć, na jak długo wystarczą zapasy gazu w ziemi na potrzeby konsumpcji. W Stanach Zjednoczonych północnej Ameryki, mianowicie w Pensylwanii, znane są od dawna takie źródła gazu ziemnego, które jednak po kilkudziesięciu latach albo wyczerpały się zupełnie, albo są przynajmniej bliskie wyczerpania.

Pamiętniki Bejlisa.

Beilis napisał pamiętnik o pobycie swym w więzieniu śledczym i sprawach, dotyczących procesu o mord rytualny w Kijowie. Pamiętniki swe sprzedał pewnej amerykańskiej firmie wydawniczej, która za mierz wydać je równocześnie w Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i Nowym Jorku.

Pożar zamku historycznego.

Splonął bogaty w wspomnienia historyczne zamek Taernoe w Soedermanland, w którym ukrywał się Gustaw Waza w czasie rzezi w r. 1620. Zamek był obecnie niezamieszkały.

Śniegi.

W Wogezach pada od północy śnieg; termometr wskazuje 2 stopnie poniżej zera.

LEON GOZLANA

PRZEZNACZENIE W BUTELCE

NOVELA.

10) (Ciąg dalszy)

— O, panie! zawołał nagle pan van Ostal, jakby usprawiedliwiając się ze swego wzruszenia, nie mogłem wymawiać tego imienia w radości, w pełni szczęścia, — miałem przeto słuszne prawo wzywania go w zwątpieniu i rozpacz... Inni cały zapal młodej duszy poświęcają kobiecie, która ich widzi, słyszy, nagradza uśmiechem... ja serce swoje oddałem tej, która mnie nie słyszała i nigdy nie uśmiechała się do mnie...

I pan van Ostal wyciągnął przez stół rękę do żony. Pani van Ostal, z niebiańskim w oku wyrazem, spojrzała na tego, który zdawał się błagać o przebaczenie za namiętność szczerze wyjawioną. — Tak przynajmniej wytlómaczyłem sobie ruch i słowa kapitana. Z równym podziwem spoglądałem na szczerść wyznania i na szlachetność przebaczenia. I mąż i żona stawali w mych oczach na wyżynie; było to z jednej strony jakoby wyznanie syna, który pewny jest odpuszczenia winy, z drugiej pobłażliwość matki, tak uszczęśliwionej tą szczerością, że kocha winowajcę więcej jeszcze niż przedtem. Lecz — czy odgadłem istotnie tajemnicę tych dwojga serc?

Pan van Ostal począł znowu:

— Ten szal byłby mnie życia pozbawił, gdybym był dłużej oddawał się marzeniom. Powstałem więc, poszedłem do strumyka szmerzącego w pobliżu, napełniłem wodą dwa liście tulipanowca w konchę zwinęte i podlałem różowe dzwoneczki, rosnące przy nagrobku. Co pan powiesz; oglądałem się co chwila, czy jej nie dostrzegę ukrytej gdzieś między drzewami. Zdawało mi się, że ona musi wiedzieć jak troskliwie spełniam ostatnią i jedyną na jej grobie posługę. O, bo serce, to świat nigdy niezbadany! Gdy raz wy-

dziemy z ciasnego koła rzeczywistości, to niema obłądu, niema szaleństwa, do którego serce nie byłoby zdolne...

Ja, naprzykład, kochałem umarłą... a byłem o nią zazdrosny... tak zazdrosny, że spoglądałem dokoła, czy który z grobów pobliskich nie zawiera szczątków jakiego młodego lorda... Lecz zobaczyłem tylko okazałe pomniki starych nababów... to mnie uspokoiło. Dopiero z nadejściem nocy zdołałem wyrwać się z cmentarza... a ileż razy powracałem jeszcze i odchylałem gałęzie katalpy, aby do ostatniej chwili dnia wpatrywać się w to imię, wyłobione w marmurze!

Zdążałem smętny do miasta, dumając nad następstwem wypadków, nad zbiegiem okoliczności, które z głębin morskich przeniosły ciało nieszczęsnej dziewcziny aż na cmentarz w Madras. I wszystko to wydało mi się naturalnem: burza rozbiła okręt; prądy uniosły zwłoki, fala wyrzuciła je na wybrzeże; przy zwłokach znaleziono napisane nazwisko, i jakaś istota szlachetna, czująca wystawiła ten nagrobek. Bóg uczynił resztę. Dał tam drzewo o gałęziach żałośnie zwieszonych i zesłał ptaki o lazurowych piórach, aby strzegły mogiły dziewczyny. Teraz nie potrzebowała już niczych modłów: ja sam tylko chciałem wiedzieć gdzie spoczywa, sam jeden chciałem modlić się za nią i sam jeden kochać ją.

— Życie moje rozstrzygnęło się, mówiłem sobie, wracając do hotelu: nie ożenię się nigdy i nie wyjadę złąd nigdy... nic mnie z tym grobem nie rozdzieli...

— Jutro jedziemy, rzekł Buxton, gdy wszedł do pokoju.

— Nie, odparłem.

— Mówię ci, że jutro jedziemy. Patrz, przysłano mi z Batawii pełną szkatułę; widząc, że nie wracasz, poszedłem zamówić miejsce dla nas obu na parowcu Ooromandel, który płynie wprost do Batawii.

— Pojedziesz sam do Batawii.

— Oóż znowu?... żartuj zdrow i pakujmy manatki... szkoda czasu, a już go niewiele.

— Pojedziesz sam do Batawii.
— Ależ, do krośet! jadę tylko dla ciebie...
— Pojedziesz za mnie i za ciebie.
— Wiedziałem dawno, że tutejsze słońce sprowadza choroby śledziony i wątroby, ale nie przypuszczałem, że do tego stopnia pozbawia rozumu. Jak to, dlaczego nie miałbyś jechać do Batawii, gdzie czekają cię przyjaciele, pułk... a może i rozum? Odzież to był? jesteś blady, znużony... strach mi o ciebie.
— Znalazłem ją.
— Kogo znalazłeś?
— Ją.
— Co za ją?
— Helenę Roberts.
— Tam do licha, teraz naprawdę zaczynam się bać o ciebie... znalazłeś ją, tę co utonęła?
— Tak.
— A gdzie?
— Tam gdzie się znajduje umarłych.
— Gadażże wyraźnie, gdzie?
— Na cmentarzu.
— A! to co innego... ale cóż cię to obchodzi?...
— Jakto, co mnie obchodzi?...
— No, bo przecież niedziw żeś znalazł na cmentarzu kogoś, co kiedyś utonęła; ale cóż to ma do rzeczy?... dlaczegoż nie chcesz jechać do Batawii?... mów!

— Muszę zostać tu, gdzie ona spoczywa, aż do dnia w którym i ja...

— To coś nowego! zawołał Buxton, chodząc dużym krokiem po pokoju. Zwykle ze śmiercią wszystko się kończy... ale u ciebie, widzę, dzieje się wprost przeciwnie: wszystko się zaczyna ze śmiercią... Jak to? więc nie pojedziesz Batawii, zostaniesz tu w Madras dlatego, że gdzieś na cmentarzu... Miejże przecie rozum! płacz sobie, módl się, jęcz, wzdychaj, jeśli ci to do zdrowia potrzebne, ale potem marsz w drogę!

— Nigdy!

— No, to zabierz ją z sobą i daj mi święty pokój!

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wypadki z samolotami.

W Paryżu lotnik Perreyon, zdobywca rekordu na 5800 metrów, spadł z wysokości 15 metrów i zabił się na miejscu.

Na lotnisku La Damel spadł lotnik - oficer Corbon z wysokości 60 metrów i po krótkim czasie uległ swoim ranom.

Z San Diego w Kalifornii donoszą: Porucznicy Kelly i Ellyman spadli podczas lotu nad zatoką morską do wody i utonęli. Samolot ich przewrócił się w powietrzu.

Milionowy naszyjnik perłowy.

W procesie o kradzież milionowego naszyjnika perłowego, który w lipcu b. r. skradziony został w drodze z Paryża do Londynu, skazał londyński sąd czterech winowajców na dłuższe kary więzienne. Criztat i Lockett otrzymali po 7 lat, Silvermann 5 lat a Gutwirth 1½ roku więzienia.

Nowa komunikacja kolejowa.

W najbliższym czasie przeprowadzona będzie komunikacja kolejowa prosto z Berlina na Wiedeń, Belgrad, Saloniki do Aten, a następnie do Pireusu. Chodzi na razie jedynie o połączenie węzła kolejowego pomiędzy Ghida a Papapuli.

Tunel pod kanałem La Manche.

Rząd angielski zwrócił się do ministerstwa wojny, admiralicy i ministerstwa handlu z prośbą o wydanie opinii, czy budowa tunelu z Dover do Calais nie narażałoby państwo na niebezpieczeństwo. Opinia ta przedłożona będzie komitetowi obrony krajowej, która wyda ostateczną decyzję.

Ilu jest lekarzy w Europie?

W 17 głównych państwach Europy jest obecnie według ostatnich urzędowych popisów 160-000 lekarzy praktykujących. Na pierwszym miejscu znajduje się Anglia z 28 900 lekarzami, następnie Niemcy (22 500), Rosja (21 400), Francja (19 000), Włochy (18 420), Hiszpania (13 700), Austria (10 400) i Szwajcaria (1720).

Wiadomości połoczne.

Bytom. Spółka akcyjna „Rawak i Gruenfeld” przenosi na wiceprezesa główny zarząd z Bytomia do Charlottenburga pod Berlinem, gdzie już teraz wynajęła lokale. Ponieważ przedsiębiorstwo już jest bogate, przeto miasto Bytom będzie miało znaczny ubytek w podatkach.

Rozbark. W kopalni „Heinitz” górnikowi Augustowi Zielonce zmiażdżyło obie nogi aż do kostek.

Szarlej liczy mieszkańców ogółem 10 940; w roku ubiegłym było tu mieszkańców 10 971; a zatem liczba ludności zmniejszyła się w ciągu roku o 31 głów.

— Szkarlatyna znowu bardzo się tu rozszerza w ostatnim czasie. Władze policyjne starają się rozwój choroby powstrzymać przez to, że dzieci chore wywozi się do domów chorych i tym sposobem je odosobnia. Jeszcze nigdy tak ostro odosobniania chorych nie przeprowadzano, jak właśnie teraz w ostatnim czasie.

Niem. Piekary. Gmina nasza liczy ogółem 10 013 mieszkańców.

Lagiewniki. W kopalni „Król” w szybie „Versuch” został górnik Sekula tuż nad niebezpiecznie pokaleczony przez kamienie, które się na niego przy pracy nagle zwały. Wątpią o jego wyzdrowieniu.

Bobrek pod Bytomiem. Umarł robotnik kokso- wy Bresler, który w zeszłym tygodniu w hucie „Julii” został przejechany i ciężko pokaleczony.

Szombierki. Niejaki Ryszard Omberka, liczący około 40 lat życia a mieszkający we Frydenshucie,

wypił trunków alkoholowych za wiele, poczem na drodze upadł i zmarł.

Katowice. (Sprzeniewierzenie?) Pewien uczeń biurowy, niejaki Paweł Scholz, liczący 18 lat, był posłany do Król. Huty po 1800 mk. Poszedł, pieniądze odebrał, ale do Katowic nie wrócił. Poszukiwania policyjne okazały się dotąd bezskutecznymi.

— Wartość gruntów w zabudowanych w obrębie miasta otaksowano na 94 858 000 mkrek, a wartość gruntów niezabudowanych na 10 748 000 marek. Od tego wszystkiego płaci się podatek państwowy we wysokości 191 739 marek, a podatek gminny 477 206 marek.

— Złodzieje odwiedzili tu konsum pewien na ul. Gustaw-Freitag i piwnicę obywatela Pawłety na ul. Stawowej, i dokonali wywłaszczenia na przeszło 200 marek. Zabrali przeważnie środki spożywcze.

Kochłowice. W domu sypialnym kopalni „Hugozwang” pojawił się tyfus.

Ostatnie wiadomości.

Wykład pani Curie-Skłodowskiej w Warszawie.

Warszawa, 27 listopada. Wczoraj odbyło się uroczyste doroczne zebranie warszawskiego Towarzystwa Naukowego. Zagaił je i przewodniczył mu kurator Towarzystwa hr. Józef Potocki. W zebraniu wzięła pomiędzy innymi udział, jako prelegentka, pani Curie-Skłodowska. Doborowa publiczność zapełniła salę po brzegi. Wśród zebranych znajdowali się także ks. arcybiskup Kakowski i ks. biskup Ruskiewicz. Przewodniczący poświęcił na wstępie krótkie wspomnienie zmarłemu, wielce zasłużonemu prezesowi Towarzystwa, ś. p. Jabłonowskiemu. Pani Curie-Skłodowska wygłosiła dwugodzinny wykład, w którym dała jasny pogląd na radium. Wykład nagrodzili zebrani hucznymi oklaskami.

Polityka cesarza Wilhelma.

Berlin, 27 listopada. Niebawem pojawi się na półkach księgarskich książka o „polityce Niemiec” podczas panowania cesarza Wilhelma. Autorami tej książki są: były kanclerz Buelow, Rheinbaben i kilku innych. Polityce na ziemiach polskich poświęcono osobny rozdział.

Węgiel w stanie płynnym.

Wrocław, 27 listopada. Kierownikowi zakładu fizykalnego udało się doświadczenia naukowe, doprowadzenia węgla do stanu płynnego.

Plaster na ranę?

Strasburg, 27 listopada. Wczoraj wieczorem udało się do Zabern kilku generałów i komendant 15 korpusu w sprawie ostatnich zajęć oficera Forstnera. Generałowie udzielili młodemu oficerowi Forstnerowi ostrej nagany i zakazali wogóle używać w garnizonach wyrazu „wackes” - bydlę; równocześnie wydali rozporządzenie, że żołnierze są zobowiązani o sprawach wojskowych milczeć, że każde fałszywe doniesienie podlegać będzie surowej karze. O każdej obrzędzie mają zaś żołnierze donosić władzy przełożonej.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin, 27 listopada. Podczas wczorajszych obrad wnieśli socjaliści interpelację dotyczącą ubezpieczenia robotników w czasie bezrobocia. Na interpelację odpowie rząd dopiero za tydzień. Drugą interpelację w sprawie zajęć w Zabern wniosła partya wolnomyślnych, lecz i na tę interpelację da rząd odpowiedź również za tydzień. — W dalszym ciągu toczą się obrady nad ustawą o spiegotstwie. Jako pierwszy przemawia w tej kwestyi sekretarz stanu Lisco, po nim zabiera głos poseł Falkenhayn, mówi jednak tylko krótko, prosząc o przyjęcie ustawy. W tej samej myśli prze-

mawia sekretarz stanu Tirpitz. Poseł socjalistyczny Stadhagen potępia w dłuższej mowie całą ustawę o spiegotstwie.

Wydalenie z Poznania jezuitę księdza Mielocha w parlamencie niemieckim.

Berlin, 27 listopada. W imieniu Koła Polskiego wniósł na piśmie poseł Morawski krótkie zapytanie do rządu w sprawie wydalenia księdza Jezuit Ojca Mielocha ze Lwowa, który urządził w Poznaniu dla służby rekolekcyje. Koło Polskie zapytuje się rządu, jak się to wydalenie zgadza z oświadczeniem kanclerza rzeszy, że ustawa o Jezuitach będzie łagodnie stosowaną?

O niemiecką misję wojskową w Turcji.

Paryż, 27 listopada. „Matin” donosi z Konstantynopola, że nie tylko Rosja, lecz i inne mocarstwa zwracały Turcji uwagę na niebezpieczeństwo w razie objęcia misji wojskowej przez niemieckiego generała Sandersa. Niemiecka misja wojskowa przeniesioną zostanie do Adrianopola.

Nieszczęście kolejowe.

Praga, 27 listopada. Przed dworcem cesarza Franciszka Józefa wskutek fałszywego ustawienia zwrotnicy pociąg osobowy wpadł na pociąg towarowy. Przeszło 60 osób, przeważnie z personelu kolejowego, odniosło rany.

Kaucya za uwolnienie ks. Miłaszewskiego.

Wilno, 27 listopada. Księżna Magdalena Radziwiłłowa złożyła 10 000 rubli kaucyi w celu uwolnienia z więzienia ks. Miłaszewskiego, prześladowanego pod wszelkimi pozorami przez rząd rosyjski. Tym razem obwiniono ks. Miłaszewskiego o znieważenie krzyża rzekomo prawosławnego w Rudziszewicach w gubernii mińskiej.

Nowa bitwa w Meksyku.

Paryż, 27 listopada. Ambasada amerykańska odebrała wiadomość o zwycięstwie wojska rządowego pod Juarez. Bitwa wrę obecnie w mieście samem. Generał powstańców Villa dostał się do niewoli. Położenie rewolucjonistów beznadziejne.

30 osób utonęło.

Londyn, 27 listopada. Z Honkong donoszą, że parowiec japoński najechał na łódź chińską, w której znajdowało się 40 osób. 10 osób uratowano, 30 utonęło w morzu.

Z BAŁKANU.

W sprawie ustąpienia króla Ferdynanda.

Paryż, 27 listopada. „New Jork Herald” donosi, że król Ferdynand istotnie nosił się z myślą ustąpienia. Dziś jednakże, skoro kraj więcej niż kiedykolwiek potrzebuje spokoju, ani myśli o tem. Pogłoski są tylko manewrem wyborczym.

Królowa czarnogórska.

Letynia, 27 listopada. W stanie zdrowia królowej czarnogórskiej, chorującej ra nerki, zaszła zmiana na lepsze.

Wrocław, 28-go listopada. (Ceny targowe).

Stale ceny ustanowione przez deputacje targowe	W markach i tony-gach za 100 kg.		
	pięknij	średni	pośledni
Pszemica biała - - - - -	18.6	18.40	—
Pszemica żółta - - - - -	18.6	18.40	—
Zyto - - - - -	15.30	15.00	—
Jęczmień - - - - -	14.50	14.2	—
Jęczmień browarowy - - - - -	16.00	15.70	—
Owies - - - - -	15.00	14.80	—
Groch „Wiktorja” - - - - -	25.50	25.00	—
Groch - - - - -	22.00	21.50	—
Groch na paszę - - - - -	17.50	17.00	—
Rzepak - - - - -	26.00	25.00	—

1906, a 1910 przypadało 89,7, w r. 1911 zaś nie mniej, jak 96,2!!! W tym samym stosunku zmniejsza się liczba zawierania małżeństw; i tak od roku 1906 spadła cyfra zawierania węzła małżeńskiego z 8,2 na 7,8 proc. Z pomiędzy głównych faktorów, przyczyniających się do wzrastającej liczby rozwodów, wyliczyć należy wzrastające zarobkowanie kobiet, wzrastająca skłonność do dobrobytu i wygody i frenetyczne uganianie się za wszelkiego rodzaju niedozwolonych przyjemności. Są to zjawiska, które dąłyby się może przewyciężyć, ale usunąć w zupełności się nie dają, gdyż stanowią one poniekąd zjawisko czasu i chorobę naszego wieku. Dlatego też błędem byłoby przypuszczenie, że zaprowadzenie jakichkolwiek drakońskich praw naprawiłoby wzrastające zło.

Różni przemysłowicy różnie nad sanacją choroby tej, ale wszelkie przemysliwania też na nic się nie zdały i nie zdadzą, boć ludność dzisiejsza a zwłaszcza ludność obcych kościołów zbyt łatwo zapomina o złożonej raz przysiędze pójścia przez życie razem na dolę i niedolę.

Goldoni z wizytą u pacjentki.

Wszyscy wiedzą, że słynny pisarz włoski Karol Goldoni przed oddaniem się wyłącznie sprawom teatru, zajmował się adwokaturą; nie wszystkim wiadomo jednak, że przed poświęceniem się karierze adwokackiej — studiował na medycynę. Ojciec Goldoniego, słynny medyk, zabierał go często z sobą do pacjentów i dawał mu cenne wskazówki. Omawiając ten

okres czasu, przytacza „Rivista teatrale Italiana” epizod, charakteryzujący temperament bardzo młodego wówczas jeszcze, bo zaledwie 15-letniego Goldoniego. Otóż pewnego razu zawezwany został stary Goldoni do młodej, uroczej bardzo, lecz mniej dobrych obyczajów, dziewczyny i zabrał syna jak zwykle ze sobą. Weszli razem do pokoju, w którym spoczywała chora, lecz stary medyk, wytrawny znawca duszy młodzińca, kazał mu oddalić się do kuchni; ażeby nie bie córki i zaznaczyła, że choroba jest tylko przejściowa i że mogą przyjść zbadać córkę bez towarzysztwa ojca. Oczywiście zaledwie ojciec uwolnił mnie z pod swojej opieki, powróciłem do chorej. Matka, troskliwa o zdrowie córki, zaprowadziła mnie zaraz do niej i zaczęła zachęcać, ażeby specjalnie obserwo- wał i zbadał stan chorej, sama zaś dyskretnie odda- liła się. Pacjentka moja usiadła na łóżku, podała mi swoją drobną dłoń do zbadania pulsu, a wtem nagle drzwi się otworzyły i stanął w nich mój ojciec za- wiadomiony widocznie o mojej wizycie, lub domyślając się, że grozi mi niebezpieczeństwo, i bez słowa nawet, schwyciwszy mnie za rękę, odcignął od łóżka chorej. Od tego czasu nie prowadził stary Goldoni swego syna do młodych pacjentek i śledził syna na każdym kroku.

pozostawiać go samego, wyszła za nim matka dziewczyny i zaczęła z nim rozmowę. Goldoni sam opowiada o tem, co następuje: matka dziewczyny była dla mnie nadzwyczajnie uprzejma i grzeczna, zaprosiła mnie do siebie, zaczęła opowiadać mi o choro-

MAŁY FELJETON

Olbrzymi wzrost rozwodów.

W roku na rok wzrasta liczba rozwodów nie tylko we Francji, Anglii, Austrii i tak dalej, ale nawet w Niemczech, w niegdyś tak przykładowym kraju co do wspólnego pożycia małżeńskiego. Rozwody w Niemczech są po dziś dzień znacznie więcej utrudnione aniżeli przed kilku laty jeszcze. Najwygodniejszy z motywów do rozwodów „wstręt wzajemny” utracił na swej pierwotnej mocy i jedynie tylko niewierność i złośliwe opuszczenie, ciężkie poturbowanie lub choroba umysłowa są teraz w stanie rozerwać oko- choroby małżeńskie. Mimo to wszystkie rozwody w Niemczech wzrastały w ostatnich latach bezustannie. Nie- czach przemawiają zamiast wszelkich argumentów su- chych cyfry statystyczne: W r. 1906 było ogółem 12 180 rozwodów, w roku 1911 aż 15 780. W roku 1906 przypadało na 100 000 mieszkańców 19,9 rozwodów, w roku 1911 — 24,1. Lata pomiędzy tem okresem wskazywały nam ciągły wzrost liczby procesów roz- wodowych; z całą pewnością oczekiwać też należy, że również i rok 1913 wykaże nam dalszy wzrost niezno- wolonych ze siebie małżeństw. Chęć do rozwodów okazują między innymi w większym stopniu Berliń- czycy. W latach pomiędzy 1901 a 1904 przypadało na 100 000 mieszkańców 62,4 rozwody w latach od

Towary czekoladowe i cukierki
 kupuje się dobrze i niedoścignienie wartościowo w naszych **miejskach sprzedaży**. — Zróbcie tylko próbę a zostaniecie stałymi odbiorcami. —
Schlesisches Chocodadenhaus
 Gliwice, ulica Wilhelmowska 24. Bytom G.-S., ulica Dworcowa 15. Katowice, ul. Grundmanna 13. Mysłowice, Rynek 16. Laurahuta, nar. ulicy Bytomskiej. Barbarów. Zabrze, ul. Następny tronu 13. Tarn. Góry, ul. Krakowska 6.

Do **Samo** wyrabiania wszelkich likierów, wódek, ekstraktów pączkowych i t. d. biorą znawcy wyłącznie i jedynie tylko sławne oryginalne esencje Reichel'a

Prawdziwe i ekstrakty
 Jedna proba bardzo się opłaca a zaoszczędzenie niespodziewanie wielkie!
 Zadać należy tylko prawdziwe esencje Reichel'a
 („Lichttherz") i odmówić każde naśladowictwo.
 Otto Reichel, Berlin SO.
 Wartościową, ilustrowaną książkę receptową zupełnie bezpłatnie!
 W Gliwicach i okolicy do nabycia w znanych aptekach, drogeriach i t. p. najczęściej moimi sztyldami oznaczone.

Przy zakupie towarów prosimy powoływać się na naszą gazetę.

Testament
 każdemu koniecznie potrzebny i polecenia godny.
 Cena z przesyłką 1,60 mk.
 Księgarnia „Katolika” w Bytomiu G. - Sl.

RODACY!
 Bytom — Świętochłowice — Lipiny
Górnośląski Bank depozytowy
 w Świętochłowicach, ulica Dworcowa (Bahnhofstrasse) nr 8, oraz w filiach w Bytomiu, ul. Krupnicza (Gräupnerstr.) nr. 11, w Lipinach G.-Sl., przy Targowisku (Marktplatz) nr. 6 — — —
 przyjmuje pieniądze do swej kasy już od 50 fenigów płacąc od nich 5, 4 1/2, 4, 3 1/2, i 3 procent wedle umowy.
 Kasa otwarta w Bytomiu, ulica Krupnicza (Gräupnerstr.) nr. 11 od godz. 8 — 12 przedpoł.
 Kasa otwarta w Świętochłowicach, ul. Dworcowa (Bahnhofstr.) nr. 8 od godz. 2 — 4 popoł.
 Kasa otwarta w Lipinach, przy Targowisku (Marktplatz) nr. 6 w każdy wtorek i piątek wieczorem od godziny 5 1/2 — 7.

Rozszerzajcie naszą gazetę.

Czyść
Henkl'a
Soda
do bielenia

Nie kupujcie
 żadną zegarką, zanim nie widzieliście mojego wielkiego cennika na zegarki, budziki, łańcuszki, pierścienie, kołczyki, broszki, krzyżyki, medaliki, breloki, koraliki, brzozy, noże, nożyce, kosy, stęple, drukarnie portmonetki, kufry, gramofony, płyty polskie, harmoniki, flety, klarnety, skrzypce, bębny, tamboriny, książki do nabozęstwa i powieściowe, krzyże i kropielniczkę lekarstwa domowe wszelkie choroby, perfumy, ubiory, obuwie, bluzki, suknie, chustki fartuchy i t. d.
Otwórz oczy
 i nie pozwól się krzykaczom wywieść w pole.
 Zadzajcie darmo i franko wspaniały cennik a każdy zdumieje gdy się przekona o niskich cenach. Adres:
HIERONIM TILGNER.
 Berlin. Paulstr. 8.

Gliwice **URANIA** Gliwice
 ul. Bytomska 7 ul. Bytomska 7
 Właściciel: **W. Stempniewicz.**
Największy skład zegarmistrz.-złotniczy
 poleca w wielkim wyborze po **cenach najniższych**
 zegary, zegarki, budziki, łańcuszki, krzyżyki do komunii św., krzyże, lichtarze, termometry, okulary i t. d. :: ::
Kupujcie u swoich!

Rozszerzajcie naszą gazetę!

Pszczelarz
postępowy
 czyli o pszczołach i jej hodowli. Książka ta zawiera bardzo cenne rady i wskazówki, to też możemy ją każdemu pszczelarzowi polecić.
 Cena egzemplarza 1,20 mk., z przesyłką 1,30 mk.
Księgarnia „Katolika”
 w Bytomiu, ulica Piekarska 3-5.

Ciągnięcie 5 klasy III prusko-południowo-niemieckiej (229 królewsko-pruskiej) loterii.
 Dnia 25 listopada. — Po południu.
 (Tylko wygrane ponad 240 mk. są przy odnośnych numerach w klamrach dołączone.)

45	96	111	37	47	283	444	553	625	45	876	923	1166	245	[500]	315
481	539	85	722	[500]	872	[1000]	934	2309	67	650	728	65	901		
3294	878	762	4011	243	98	393	675	680	91	712	5161	91	315	19	585
608	909	[500]	6023	192	220	29	64	413	58	577	781	838	7302	631	804
6	63	723	846	90	8010	28	80	323	33	120	31	52	602	814	59
10263	61	350	[1000]	467	693	11012	269	[500]	380	407	555				
885	750	908	72	12182	385	587	914	[3000]	13132	363	497	638	764		
639	14094	565	79	984	15189	97	428	38	662	726	70	830	945	80	
16310	438	635	61	70	17188	302	447	880	917	18000	19	47	51	132	
52	66	302	434	36	686	722	99	890	[500]	19064	93	285	358	74	563
21	28	39													
20381	483	84	543	714	27	971	79	88	21009	400	5	539	642	879	[500]
922	22038	193	295	347	467	72	601	29	[500]	74	75	628	28	875	
[1000]	918	65	96	23094	170	72	86	213	31	51	92	530	82	[500]	875
24034	261	333	80	545	[1000]	653	[1000]	978	25014	51	61	118	480		
635	763	832	88	26030	269	89	481	603	697	[500]	706	45	808	922	
27089	103	223	329	644	[1000]	604	51	74	[1000]	836	87	943	[500]		
68	65	28064	169	92	322	28	489	664	761	79	29091	93	165	418	85
631	51	98	753	949	54										
30003	4	101	78	84	363	508	[500]	600	981	31091	149	82	450		
690	770	73	849	82	86	32048	47	183	257	535	637	[500]	717	[500]	
33280	88	354	78	505	678	728	689	34048	59	179	283	323	459	748	
831	89	96	114	[500]	35108	21	268	[500]	978	471	[500]	78	615	680	
908	26	83	36003	[500]	216	628	97	870	37147	221	70	344	70	85	557
743	38042	163	203	76	496	672	[3000]	883	987	39058	71	111	405		
40122	40	360	98	499	529	33	80	648	81	748	845	901	41274	388	
798	[500]	804	913	32	53	42005	109	82	367	409	731	38	[1000]	838	
951	43039	103	92	[1000]	406	63	545	[500]	937	44014	121	84	[1000]		
254	57	72	667	690	[500]	737	40	[3000]	835	905	82	[500]	85	[3000]	
45004	491	607	643	70	704	[1000]	14	901	46067	[3000]	98	[500]	118	589	
881	918	47251	70	557	824	709	26	834	981	89	48079	296	331	42	418
83	[500]	521	653	850	49028	52	194	297	301	412	37	[1000]	692	94	782
782	843	87													
50071	[500]	123	86	338	78	91	[500]	94	554	618	923	51059	185		
345	764	97	52020	73	407	28	674	53001	94	179	358	88	507	16	810
757	835	915	54307	65	497	642	771	977	55101	254	[1000]	598			
687	958	55012	105	63	82	237	75	85	517	692	887	57072	135	47	83
210	49	54	73	[500]	79	81	358	533	82	884	974	[500]	58064	[3000]	
136	261	428	46	56	632	794	843	997	59032	97	200	14	74	500	13
80	[500]	797	857												
60428	[1000]	94	507	804	912	71	61027	242	346	511	723	81	805		
929	62008	88	191	325	4:2	[500]	691	631	710	851	937	48	63009	114	
210	326	91	498	723	98	802	64027	284	447	504	648	65007	18		
100	10	415	652	[500]	80	852	758	82	[1000]	838	68011	43	89	132	78
534	53	56	711	91	888	67085	367	[500]	438	734	877	945	68328	493	
940	[1000]	69085	144	266	341	689	696	874	918	88					
70085	99	138	332	451	[500]	821	71304	10	879	772	88	840	79		
72017	[500]	68	78	99	312	[5000]	419	47	512	959	73133	60	200		
334	84	464	[3000]	690	[1000]	845	78	735	858	79	901	74112	92	391	
416	[1000]	70	619	811	12	48	916	75204	87	387	75	459	552	867	
69	794	829	944	83	[1000]	93	76339	657	847	77088	121	457	[1000]		
745	824	78063	408	[500]	516	[1000]	48	604	955	79	98	79001	69	515	620
39	66	99	[1000]	778	837	73	[1000]	74	94	922					
80106	40	89	231	[1000]	75	[500]	436	[500]	634	72	93	[1000]			
738	81028	30	129	333	422	56	640	[500]	832	711	69	66	93	811	82032
125	47	233	409	638	85	83041	87	[1000]	300	22	89	430	678	701	24
84101	64	78	296	494	697	768	85187	461	610	33	45	[500]	844	74	995
86107	396	470	678	[500]	836	67	[3000]	985	87234	68	393	432	44		
638	618	44	838	[1000]	88022	[500]	282	360	687	934	88021	138			
96	[3000]	330	626	87	[500]	732	884	979							
90200	38	871	717	41	87	850	76	958	88	91127	[3000]	31	92	351	
452	538	741	[500]	89	981	92280	316	447	[1000]	710	41	818	45	93041	
369	502	94109	[500]	21	37	209	510	79	661	941	49	95175	226	85	125
46	631	646	54	922	44	96064	173	270	431	79	511	87	809	97083	300
262	403	74	843	98154	578	82	694	[500]	868	99033	[500]	162	356		
485	88	94	[1000]	544	723	44	78	930							
100146	325	39	87	651	92	871	101068	78	128	254	742	77			
102004	17	361	586	875	760	817	99	936	37	103183	210	334	88	410	
816	653	842	104207	70	304	428	34	503	60	946	105053	382	492	627	
644	92	106081	218	493	688	897	[500]	912	107049	103	29	67	206	86	
417	655	66	890	709	108033	42	216	312	443	983	681	[500]	87		
109181	260	838	740	876											

110030	51	302	416	60	513	84	[1000]	652	754	963	111110				
[1000]	285	316	54	73	605	78	970	112014	117	43	[3000]	53	84	364	427
501	636	78	[500]	78	702	3	44	816	40	901	113118	40	65	420	60
925	68	114280	72	311	16	[1000]	406	16	17	[3000]	26	609	28	700	51
62	78	[500]	888	[500]	960	115193	397	834	984	116039	79	92	114		
47	61	739	805	968	117365	839	118215	53	424	836	[1000]	57	92	950	
119257	515	33	855	90	908										
120131	40	208	301	439	510	808	983	121007	[1000]	61	99	180			
81	244	368	91	433	554	56	64	122094	187	[500]	98	203	355	61	[3000]
423	504	65	669	720	911	[500]	38	[1000]	844	123039	159	444	87	723	
[500]	95	943	84	124031	[15000]	191	247	73	[1000]	94	355	488			
79	762	890	929	125252	361	[500]	642	796	871	126010	52	78	109	15	
[3000]	26	219	390	417	[3000]	64	615	801	90	978	127013	[1000]	64		
187	323	561	614	79	85	831	128048	123	377	724	129084	143	216		
20	55	[3000]	320	527	34	644	715	32							
130151	296	301	562	645	78	111	904	29	69	131024	122	44	314		
86	915	48	132368	[3000]	502	10	60	609	81	151	[500]	63	916	900]	
133095	108	648	60	843	79	[10000]	844	134035	71	120	318	33	701		
[500]	135413	19	64	[1000]	562	755	136020	94	648	377	39	137005			
[500]	127	67	204	327	455	63	705	65	81	889	908	138089	156	077	
97	598	628	48	139017	69	70	105	[1000]	89	271	312	695	[3000]		
140016	87	118	30	55	645	651	89	727	[1000]	848	141034	123			
307	321	627	918	27	142098	157	368	893	995	143087	112	398	449		
87	[500]	71	612	94	676	793	808	942	10	144157	262	68	430	[1000]	928
[500]	33	145101	65	241	61	77	322	453	545	630	870	148077	109	214	
448	69	580	857	82	943	147161	255	387	72	641	705	8	828	998	
148028	32	69	88	93	167	263	373	455	674	752	148102	23	24	34	
[1000]	215	332	477	689	703	38	994								
150052	101	203	56	309	47	516	765	81	817	19	98	939	151106		
312	91	98	422	93	584	612	700	152015	26	107	67	63	83	253	84
450	591	612	719	71	[500]	835	64	947	153059	[1000]	110	25	55	309	
42	81	427	38	74	92	933	45	88	154145	312	[500]	819	[1000]	91	
[1000]	759	812	944	76	155046	314	78	747	938	[1000]	156000				
235	78	498	566	604	[500]	702	157113	74	390	[500]	478	681	727	70	
83	802	[3000]	158033	173	[3000]	278	300	[500]	54	538	[1000]	858			
753	74	159048	62	156	86	271	490	723	805						
160246	567	674	98	951	60	101898	505	54	[500]	55	683	785			
828	43	162140	[500]	418	505	648	63	773	[1000]	948	955	[3000]			
163208	63	78	[3000]	396	524	33	643	54	95	164328	58	[3000]	405		
[500]	41	78	522	[500]	46	852	58	165080	168	290	227	35	74000]		
430	77	[3000]	555	61	650	69	707	877	951	166155	445	538	743	828	
909	167023	135	347	516	87	821	73	85	[3000]	738	879	935	168007		
168	241	169433	33	590	[3000]	626	80	950	76						
170049	197	293	[500]	269	70	513	799	812	171001	34	186	241			
300	54	521	691	824	29	69	93	172030	276	336	511	7900	590	[1000]	
707	[500]	32	[500]	999	173246	312	588	689	770	972	174261	583			
714	992	175028	71	239	81	312	447	557	602	70	818	49	97	176182	
466	544	263	868	69	983	177078	147	211	839	[1000]	74	84	938	44	
178261	[1000]	97	367	90	444	502	82	635	90	802	179119	238	42		
448	52														
180094	232	36	310	36	421	89	501	646	[3000]	70	754	98	[500]		
976	[5000]	181017	132	263	493	522	[500]	80	731	69	807	30	902	[500]	
182109	217	58	378	410	507	-8	82	921	78	96	183074	339	526	713	
20	852	941	67	184058	108	65	282	933	40	8	997	941	95	185027	376
[3000]	607	12	32	718	[500]	61	870	954	186185	71	269	320	406	54	
517	44	903	187011	[500]	147	402	572	618	742	942	188028	248	77		
508	711	[500]	22	65	830	199	189029	[1000]	282	634	54	703	56		
190075	[1000]	81	122	283	747	892	943	191100	411	651	65				
728	827	97	101	192214	[500]	545	193086	167	980	94	880	[1000]	99		
914	80	194128	227	320	[500]	425	615	90	963	195023	70	94	78		
[1000]	39	415	593	674	[500]	373	198046	139	262	[500]	391	[1000]			
448	[1000]	787	[500]	902	197153	221	399	565	642	88	198259	83			
346	518	759	830	91	199008	34	[1000]	131	63	759	95	938	48		
200182	281	433	38	642	687	899	915	201000	34	62	204	429	[500]		
509	[3000]	13	78	697	848	202055	127	262	328	[500]	40	618	687	738	
45	969	93	96	203062	[500]	78	125	48	63	88	471	615	71	79	80
71	76	[1000]	889	88	[3000]	814	204079	185	207	87	94	398	456	514	
603	93	718	819	23	96	925	66	97	205061	140	78	68	633	721	894
[1000]	206114	38	692	[500]	207077	265	[1000]	401	748	847	951				
208054	413	28	614	645	76	941	209068	358	454	584	763	[500]			
210085	241	431	81	587	628	794	888	944	211129	49	267	68			
[1000]	395	478	571	725	212049	453	696	961	74	213006	16	290	324		
68	81	488	897	937	42	[1000]	214251	324	74	457	[1000]	69	78	987	
215099	119	329	52	614	889	216082	91	234	407	500	698	755	835	963	
64	217061	81	864	88	496	548	370	698	218218	80	[600]	346	78	97	
[1000]	412	545	751	954	830	219056	292	346	79	631	41	620	43		
220131	[1000]	53	262	348	498	501	20	72	653	839	[1000]	60	[500]		
221053	103	231	390	414	566	687	222014	[3000]	142	98	269	337	477		
512	827	36	[500]	770	855	223092	52	333	67	[500]	530	643	[500]	80	
721	79	91	939	224001	[500]	199	431	38	[500]	512	57	857	709	871	92
225215	81	319	428	628	624	768	904	15	226000	127	237	42	344	400	
53	519	623	902	227089	107	37	88	217	435	528	64	626	788	922	
228018	65	180	303	612	32	38	752	84	229143	387	91	490	991		
230197	254	302	4	21	56	412	80	608	714	974	[500]	75	83	231029	
81	150	276	317	57	403	648	58	656	78	716	87	[500]	879	232311	25
73	488	516	975	233190	[500]	265	[1000]	352	53	579	697	736			

Poznań. (Siedm lat sieroctwa.) W poniedziałek minęło 7 lat od zgonu ks. arcybiskupa Stablewskiego. Siedm długich lat minęło, a przecież nie doczekaliśmy się prawowitego następcy. Wszystkie inne trony biskupie w Niemczech, jakie opróżnione zostały w tym czasie, obsadzono niebawem nowymi pastierzami — nasza stolica wciąż jeszcze pusta. Nawet w tej „barbarzyńskiej” Rosji w przeciągu paru miesięcy obsadzony został warszawski tron arcybiskupi. Sprawa zależy od rządu pruskiego, który nie chce dopuścić, by w polskich dycezyach rządził arcybiskup Polak — prymas Polski. Rząd pruski chciałby obać tego prymasa i dla tego zwłóczy — ale i my czekać

umlemy. Warto jednak podkreślić to mieszanie się protestanckiego rządu pruskiego w sprawy kościoła katolickiego i „równouprawnienie”, jakim my Polacy-katolicy „cieszymy” się w Prusach.

— Konfiskaty „niebezpiecznych” powinszowań. W księgarni p. K. Przybysza w Poznaniu policja skonfiskowała 21 kart z białym orzełkiem w czerwonym polu, 25 powinszowań z herbem Polski i Litwy i 6 pocztówek noworocznych z białym orłem w czerwonym polu.

— (Morderstwo o 50 fenigów.) W pobliżu Wąbrzeźna zamordowali 4 młodociani robotnicy polscy o 50 fen. żonatego robotnika Antoniego Rutkowskiego z Nielubia. Zwłoki obciążyli kamieniami i wrzucili do jeziora. Aresztowani zbrojnicy przyznali się do winy.

Swarzędz. Onegdaj odbywały się wybory uzupełniające do Rady miejskiej w trzeciej klasie. Pamiętnie skutki niezgody przed czterech lat zostały tym razem naprawione o tyle, że zwyciężył nasz kandydat, p. Józef Cabański, który otrzymał 200 głosów. Na Niemca padły 152 głosy. -Wobec tego będziemy w Radzie miejskiej mieli teraz przynajmniej jednego z naszych przedstawicieli.

Herne. Centrowcy krzyczą często, że Polacy nie chcą z nimi pracować. Skarżą się, gdy poniosą jaką klęskę, na Polaków i ich obojętność. W sprawie niezadowolenia i nierównouprawnienia centrowców z wyborów do rady miejskiej pisze „Herener Zeitung”, że o nierówności i nierównouprawnieniu mowy być nie może. Jest cprawda około 37 tysięcy katolików w Herne, lecz z tych jest około 20 tysięcy Polaków, którzy nie są Niemcom przyjaźni. Katolików zaś niemieckich pozostaje tylko 17 000, którym 26 000 ewangelików przeciwstawić trzeba. Może to centrowcom oczy otworzy, że chcą bronić praw katolika, nie z liberałami łączyć się powinni. Polaków katolików jest większa liczba, ale trzeba im też przyznać prawa, które im się słusznie należą, co i centrowcy uznać powinni.

Recklinghausen. (Górnicy sędziami przysięgłych.) W liście przysięgłych obwodu sądowego Recklinghausen znajdujemy 275 nazwisk, pomiędzy nimi pierwszy raz 4 górników. Są nimi: Jan Marpe, Hochlar, Rottstr. 75, Teodor Destermann, Suderwich, Bahnhofstr. 9, Leopold Ulrich, Dinseln, Clemensstr. 37 i Stanisław Grabarski, Recklinghausen, Hochstr. 79.

Bochum. Czy Oddział górników „Zjednoczenia Zawodowego Polskiego” jest stowarzyszeniem politycznym? Dnia 24 kwietnia rb. otrzymał zarząd Oddziału górników „Zjednoczenia Zawodowego Polskiego” z dyrekcyi policyi bochumskiej urządzone pismo, w którym żądano, ażeby prezes Oddziału p. Franciszek Mańkowski doręczył policyi w przeciągu 14 dni spis członków zarządu oraz ustawy Oddziału. W doręczonym piśmie zaznaczyła policja, że uważa Oddział górników „Zjednoczenia Zawodowego Polskiego” za organizację polityczną. Dnia 2 maja otrzymał prezes p. Mańkowski drugie rozporządzenie policyjne, w którym zagrożono karą w wysokości 30 marek lub 3 dniami aresztu, skoro zarząd nie zastosuje się do żądań policyi. Na to rozporządzenie wysłał zarząd Oddziału ponowne zażalenie i zarazem skargę do wydziału obwodowego w Arnsbergu. Skargę uzasadniono tem, że Oddział górników „Zjednoczenia Zawodowego Polskiego” nie zajmuje się sprawami politycznymi, przeto władza policyjna nie ma prawa żądać spisu członków zarządu i ustaw Oddziału. Prócz tego zaznaczono, że Oddział zajmują się jedynie sprawami gospodarczymi swych członków. Policja żądała odrzucenia skargi. W uzasadnieniu powiedziano, że Oddział górników należy do wspólnej organizacji „Zjednoczenia Zawodowego Polskiego”, które się zajmuje polityką. Przeciwnie powyższemu twierdzeniu wystąpił obrońca skarżącego zarządu Oddziału górników p. mecenas Banaszak z Bochum, który zaznaczył pomiędzy innemi, co następuje: Nie zaprzecza się, jakoby Oddział górników nie był towarzystwem, czy atoli zajmuje się sprawami politycznymi, na to trzeba dowodów. Gdyby Oddział górników uznano za stowarzyszenie polityczne, natenczas zmuszonoby zarząd do wykluczenia — według prawa — wszystkich osób, które nie skończyły lat osmnastu. Przez wykluczenie powyższe, poniósłby Oddział bardzo wielką szkodę. Także osoby starsze nie przystępowałyby do organizacji, gdyby wiedziały, że zajmuje się ona sprawami politycznymi. „Zjednoczenie Zawodowe Polskie” broniło się stale przeciw uznaniu organizacji za stowarzyszenie polityczne. Wyższe sądy ziemiańskie w Wrocławiu i Hamm stwierdziły, że nawet Zarząd Centralny „Zjednoczenia Zawodowego Polskiego” nie jest stowarzyszeniem politycznym. Gdy Zarząd Centralny nie jest stowarzyszeniem politycznym nie można więc filii do nich zaliczać. Gdyby nawet Centrala zajmowała się sprawami politycznymi, nie udowodniono przecież poszczególnym Oddziałom, że i one sprawami politycznymi się zajmują. Poszczególne Oddziały pracują samodzielnie. Policja powinna tam wkraczać, gdzie tego wymaga potrzeba, a nie mieszać się do organizacji zawodowych. W końcu wniosł obrońca o zniesienie rozporządzenia policyjnego. Wydział obwodowy uchwalił sprawę odroczyć, aby zgromadzić więcej materiału dowodowego. Pomiędzy innemi pociąga się wydział o wyrok wyższego sądu ziemiańskiego z Hamm.

LITERATURA. SZTUKA I NAUKA.

— Szereg zajmujących i pouczających artykułów znajdujemy w zeszycie 22 „Kupca” z dnia 16 listopada. Pierwsze miejsce zajmuje artykuł p. T. Filipowicza „O sprawność doglądu”, pełen bystrzych poglądów i spostrzeżeń; dalej na dwoje są „Rady i wskazówki na czas przedgwiezdkowy” oraz „Przedawnienie pretensyi z końcem 1913 roku”. — Niejedne błędne zapatrywania wyjaśnia artykuł p. dr. Bajorńskiego „Prawo Spółki do kompensowania długu członka z jego depozytu”. Dużo trafnych uwag zawiera artykuł p. Romana Kahla „O nadużywaniu kredytu”. — Obszerna kronika handlowa i przemysłowa obznajamia z wszystkimi aktualnymi sprawami ekonomicznymi. Troskliwie jest opracowany dział koniunktur różnych gałęzi handlowych, oraz spis upadłości i wyciąg zapisów z rejestrów sądowych. — Prócz tego wiele mniejszych, pożytecznych dla kupca i przemysłowca wiadomości zapełnia obszerny, bo 64 strony obejmujący zeszyt 22 „Kupca”. Na żądanie wysyła ekspedycja „Kupca” zeszyt ten darmo i franko.

Sprawy towarzystw, zebrania itd.

Bytom. Tow. śpiewu „Jedność”. Lekcja na chór mieszany odbywa się regularnie w każdy piątek, o godzinie 8-ej wieczorem w „Ulu”. O liczne przychodzenie na lekcję uprasza się.

Niem. Plekary. Towarz. gimnastyczne „Sokół” ma w każdy piątek dla drużyn ćwiczenia o godzinie 7-ej wieczorem. O liczny udział drużyn w lekcyi gimnastycznej uprasza się.

Niem. Plekary. Tow. gimnastyczne „Sokół” ma ćwiczenia w każdą sobotę wieczorem. O liczny udział w gimnastyce uprasza się.

Łagiewniki. Tow. śpiewu „Moniuszko” ma lekcję śpiewu w piątek punktualnie o godz. 7 wieczorem w zwykłym lokalu. O liczny udział w lekcyi uprasza się.

Ch opaczów-Lipiny. Tow. śpiewu „Echo” ma lekcję śpiewu w regularnie w każdy piątek o godz. w pół do 8-ej wieczorem. Oby nikogo nie brakowało. Nam przychylni, mile widziani.

Frydonschuta-Wirek. Tow. śpiewu „Harmonia” ma lekcję śpiewu zawsze w piątek o godz. 7 i pół wieczorem w zwykłym lokalu. Uprasza się o liczny i punktualny udział.

Król. Huta. Tow. gimnastyczne „Sokół” ma ćwiczenia regularnie w każdą sobotę o godz. 8-ej wieczorem. Uprasza się o liczne wzięcie udziału w gimnastyce.

Miejski Janów. Tow. śpiewu „Unitas” ma w każdy piątek lekcję śpiewu. P. winności 1 obowiązkiem jest punktualne przybycie na godz. 7-mą wieczorem w lokalu własnym.

Różdzień-Szopenice. Ćwiczenia Tow. gmn. „Sokoła” odbywają się w każdą sobotę, punktualnie o godz. 7 i pół wieczorem. Obowiązkiem jest stawić się na ćwiczenia.

Jęziewiec. Tow. śpiewu „Harmonia” ma lekcję śpiewu regularnie co piątek każdego tygodnia. Prosimy licznie przychodzić.

Bogucice. Tow. gimnastyczne „Sokół” ma lekcję ćwiczeń w każdy piątek, punktualnie o godz. 8-ej wieczorem w znanym lokalu. O liczny udział w lekcyi gimnastycznej uprasza się.

Glinka. Towarz. śpiewu „Harmonia” ma lekcję śpiewu w każdą sobotę o godz. 8 wieczorem na sali ludowej w Tychach. O liczne przybycie uprasza się.

Przyszwice. Towarz. śpiewu „Słowik” ma lekcję śpiewu w każdy piątek, o godz. 7 wieczorem. Goście, chcący się na członków zapisać, mile widziani.

Zabrze. Baczność! Tow. gimnast. „Sokół” ma lekcję ćwiczeń w każdy piątek, w lokalu zebrania o godz. 8-ej wieczorem. O liczne i punktualne przybycie na lekcję gimnastyczną uprasza się.

Mała Dąbrówka. Na intencję członków filii „Zjedn. Zaw. Polsk.” z Małej Dąbrówki odbędzie się w niedzielę, 30-go listopada o godz. 10-tej rano nabożeństwo w kościele parafialnym. — O godz. pół do 5-tej po południu odbędzie się zebranie. Uprasza się o kompletne przybycie tak na nabożeństwo jak i na zebranie.

Chorzów. Tow. śpiewu „Gwiazda” ma zebranie w niedzielę, 0-go listo ada o godz. 4-tej po południu w lokalu pani Goj. Następnie lekcyja śpiewu. Uprasza się o jak najliczniejsze przybycie.

Zabrze. „Sokół” odbędzie posiedzenie w niedzielę, 30-go listopada o 7-ej godz. wieczorem w lokalu posiedzeń, przy ulicy Barbary nr. 22.

Zabrze. „Towarzystwo wyborcze” odbędzie posiedzenie w niedzielę, 30-go listopada o 4-tej godz. w lokalu posiedzeń przy ulicy Barbary nr. 22. Członkowie zarządu i zastępcstwa gminnego, jako goście mile widziani.

Od Redakcyi.

Pan Oschiera w Rudzie: Zagadka będzie umieszczenia później, gdy przyjdzie na nią kolej. O zatrudnienie trzeba się zgłosić do Administracyi, Redakcyi w tem nie rządzi.

Pani J. B. w Różdzeniu: Rozwiązania zagadek z Kalendarza nadeszły, wszystkie zdaje się dobre.

Pan Depla w Thurzach: Dafne była nazwa bogini greckiej, którą matka jej Gaja dla uchronienia przed natarczywością Apollina, zamieniła w drzewo wawrzynowe. Dafne nazywa się też gałą wawrzynową pod Antyochją w Syrii poświęcony bożkowi Apollinowi. Delfiny to zwierzęta ssące, długie na dwa metry, podobne do ryby. Żyją w morzu Śródziemnem i Atlantykiem. Dla wyrzucenia w dy z pyska małą na ciemieniu nozdrza w jeden otwór łączone.

Czytelnie Ludowe.

Brzezinka. Czytelnia ludowa jest otwarta: w wtorek, środę, piątek i każde święto. Prosimy korzystać z biblioteki ludowej. Matyska, ulica Giszego nr. 69. (Gieschestr).

Król. Huta. Biblioteka Czytelnia Ludowej znajduje się u p. Fr. Grzesia, ulica Cesarska nr. 59. Książki wypożycza się darmo każdego dnia i czasu.

Clagnienie 5 klasy III prusko-południowo-niemieckiej (229 królewsko-pruskiej) loteryi.

Dnia 25 listopada. — Przed południem. (Tylko wygrane ponad 240 mk. są przy odnośnych numerach w kłamrach dołączone.)

84	141	437	76	1181	327	488	568	675	[500]	78	848	2117	19	84
205	48	342	411	65	522	726	3202	54	616	40	91	697	709	33
80	4258	[1000]	397	589	639	859	78	973	5016	483	555	56	79	614
59	6160	214	31	367	531	94	695	789	904	99	7234	48	82	396
715	800	53	552	91	2020	67	142	220	471	500	644	786	9118	50
66	427	[500]	38	529	800									
10000	242	76	343	439	52	571	674	879	989	11108	246	378	751	
818	29	98	12001	8	293	389	457	511	612	707	11	832	54	89
22	68	66	284	682	98	[500]	719	89	363	913	[1000]	14071	84	100
[1000]	27	239	[500]	381	616	615	73	74	748	51	922	15353	418	60
663	94	719	33	936	16036	234	77	323	62	452	95	17065	260	87
61	65	87	660	723	[500]	47	800	[3000]	18197	247	320	25	507	53
57	[3000]	316	38	19108	459	61	736	79	[1000]					
20237	328	[500]	69	405	46	559	92	690	723	85	21407	652	708	
807	28	81	64	944	85	[500]	22378	617	838	60	23022	29	82	248
302	68	90	24091	67	298	420	511	31	[500]	824	31	95	983	25091
255	66	77	340	470	93	858	926	26210	472	508	849	907	36	27111
44	97	382	621	27	612	895	941	[1000]	22006	67	219	369	436	611
20	722	888	29058	[500]	122	37	76	342	[500]	52	714	17	888	
30071	304	481	681	780	94	96	941	31227	[500]	340	504	604	602	708
[1000]	840	[500]	985	32097	431	63	68	[500]	633	[3000]	43	771	878	
935	43	[500]	33043	62	92	195	[3000]	341	94	411	23	40	613	62
53	95	862	920	55	34012	213	[3000]	67	63	87	427	568	98	335278
327	81	449	700	820	35233	35	[500]	39	57	639	50	843	77	934
37078	101	44	335	473	569	731	875	[1000]	38014	69	[500]	95	104	
28	204	50	392	435	503	601	80	974	39027	67	252	302	629	700
640	85													
40190	309	797	869	41039	84	119	224	300	8	33	689	97	712	
965	42015	283	997	452	71	574	697	787	893	918	88	931	940	43070
[500]	171	373	457	639	856	44082	90	100	374	91	481	546	683	824
41	45081	69	278	348	79	88	660	72	729	71	[500]	841	960	85
46307	551	85	725	844	903	25	47004	53	82	183	497	742	859	878
48003	237	324	409	12	73	819	901	[500]	49007	[1000]	674	941		
50104	28	78	88	88	[500]	211	458	96	51062	292	94	300	[1000]	
859	980	52275	83	302	489	521	683	[1000]	846	[500]	979	99	53130	
387	427	833	[1000]	87	926	29	42	54058	123	48	94	228	64	338
585	69	932	55069	135	84	293	410	77	306	832	908	59	75	56140
804	615	623	714	821	57090	379	[500]	43	462	630	824	92	875	954
58268	599	698	995	59258	70	[500]	569	621	37	79	785	831	36	37
60099	[1000]	146	89	227	70	317	[500]	586	701	61173	279	317		
81	625	77	775	62084	165	286	347	[500]	455	90	633	53	83	762
872	925	29	63007	45	163	76	218	39	48	503	60	673	[1000]	823
64083	145	98	[3000]	214	[500]	392	[1000]	475	509	5001	58	728	63	
620	73	65060	[500]	208	323	[500]	665	772	87	821	60109	48	228	357
[500]	680	67380	625	62	68	830	67	68061	180	295	368	837	91	
69051	83	785	817	957										
70029	93	355	556	630	91	[500]	729	[1000]	43	271	939	71174		
379	425	610	40	868	72072	101	[500]	12	58	230	38	[500]	72	318
638	622	788	659	7320	415	39	685	728	55	[3000]	59	78	82	406
74276	98	875	477	96	600	75424	[1000]	30	85	501	59	636	76311	
408	92	508	57	608	90	701	66	888	992	77083	373	421	608	914
804	[500]	84	[3000]	78149	213	307	412	618	703	13	937	83	79102	
5	334	71	577	690	718									
80080	139	85	215	304	491	511	[1000]	53	628	[500]	718	32	[3000]	
81026	80	213	[1000]	26	[500]	388	461	620	22	33	[3000]	705	110001	77
530	58	92	82098	178	488	753	827	83099	195	419	48	595	892	818
99	637	84425	712	14	54	55184	418	49	[1000]	617	54	[500]	55	884
793	653	68	86012	59	297	[500]	306	96	440	680	709	22	920	86
87179	[3000]	298	308	53	403	607	741	897	88192	333	786	993	89310	
411	517	[1000]	39	[3000]	643	[1000]	809	[1000]	2	4	914	96		
90087	178	611	719	29	558	911	91408	67	507	[1000]	623	799		
807	49	954	92003	[1000]	23	59	[1000]	200	533	747	91	844	93126	
[500]	95	231	[500]	801	91	59	516	[3000]	645	63	94116	231	[500]	
68	332	419	81	[500]	99	570	71	93	820	729	31	88	[500]	820
87	91	95224	313	62	604	[1000]	726	704	893	95092	110	45	243	
88	385	[1000]	88	419	89	97045	715	30	82	933	98001	213	82	605
36	680	818	946	95487	809	951								
100201	67	77	388	48	588	670	78	89	704	910	53	[3000]	101052	
77	145	630	84	[1000]	644	98	837	87	[1000]	633	102067	237	58	[1000]
682	63	84	846	779	[1000]	10361	99	111	[1000]	211	36	428	73	[1000]
606	704	74	851	76	1000	10217	[1000]	76	368	445	629	827		
90	913	97	[1000]	105369	437	67	[500]	95	539	47	801	29	88	852
108078	98	32	82	858	71	971	[500]	107528	938	51	[1000]	109376		
[500]	166	[500]	227	456	[1000]	84	506	628	30	727	953	85	109302	
[500]	108	66	278	398	801									
[500]	110	63	280	657	801	111188	[1000]	433	62	681	884	911	112131	